

VALGPROGRAM Hábmera-Hamarøy KrF

2023-2027

Kommunevalget Hamarøy 2023

**Mangfold er
en ressurs**

Tid til det viktigste

Mangfold er en ressurs. Tid til det viktigste.

Valgprogram Hábmera-Hamarøy Kristelig folkeparti 2023-2027

Vi vil jobbe for at flere vil finne det attraktivt å bosette seg i og bli i vår vakre kommune. Vi vil ha fokus på en trygg oppvekst og tiltak som styrker familiene. Vi ser alle mennesker, uansett opprinnelse, som en ressurs for lokalsamfunnet. Vi vil at barn og unge lærer om natur, miljø og klima i barnehage og skole.

Krf er opptatt av samferdselspolitikk, infrastruktur, næringsliv, oppvekst, pleie og omsorg, med andre ord, det meste av funksjoner som må fungere i en kommune for at det skal være godt å bo i våre små bygdesamfunn. Vi trenger flere hender både innen skole, næringsliv og helse og omsorg.

Barn og unge

Barnas beste har høyeste prioritet. FNs konvensjon om barnets rettigheter pålegger alle myndigheter å sette barns trygghet, utvikling og velferd høyt. Forpliktelsen gjelder også barnas innflytelse og medvirkning i alle spørsmål som angår dem. Barn skal både sees og høres, og voksne er grunnleggende forpliktet til å vurdere og gjøre det som er best for barna.

Barna er vår fremtid og vi vil legge til rette for spennende og meningsfylte liv, med identitetsskapende tilbud.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Videreføre tilbudet om samiskspråklig barnehage.
- Fremme Drag skole som lulesamisk profilskole.
- Jobbe for at elever i barneskolen skal ha gode skriftlige læremidler, også på lulesamisk
- Jobbe for å endre barnehageloven slik at ansatte i samiske barnehager må beherske samisk språk

Samisk språk og kultur

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Vurdere personalvirkemidler for å beholde og rekruttere trippelkompetanse (fag, samisk språk og samisk kultur).
- Følge opp samarbeidsavtalen med Samisk høgskole om lulesamisk profilskole og lulesamisk læremiddel- og kompetanseutvikling.
- Påvirke til at det utarbeides en lokal handlingsplan når Sannhets- og forsoningskommisjonen legger fram rapporten sin.

- Tilrettelegge for opplæring/kurs i duodje.

Kvinnearbeidsplasser

Folketallet i kommunen synker samtidig som snittalderen øker. Derfor mener KrF at et voksende antall eldre gjør at vi må styrke og modernisere tjenestene innen pleie og omsorg og at utviklingen i aldersgruppene 20-35 år med undervekt av kvinner må tas på alvor. Unge mennesker som skal etablere seg, trenger mer enn en jobb. De vil ha trygghet og gode tjenester til hele familien. En meningsfylt fritid med aktiviteter og muligheter for nettverk påvirker folks valg av bosted.

Hábmera-Hamarøy Krf vil:

- Legge til rette for flere kvinnearbeidsplasser
- Satse på egenopplæring (lærlingeordning) som rekrutteringstiltak
- Etablere ordninger som
 - stimulerer ansatte til etter-og videreutdanning
 - stimulerer ansatte til å være faglig ansvarlige for lærlinger
 - Invitere næringslivet til samarbeid om to karrierer for par som ønsker å flytte til eller bor i kommunen

Eldre som ressurs

Eldre mennesker er en stor ressurs, og vi som samfunn må legge til rette for gode arenaer for slike bidrag. Mange pensjonister ønsker å bidra i lokalsamfunnet selv om de ikke lenger er i lønnet arbeid. Særlig innen ulike former for frivillig arbeid kan mange gjøre en stor innsats. God frivillighetspolitikk er derfor god eldrepolitikk.

Hábmera-Hamarøy Krf vil at

- Seniorer skal betraktes som en viktig ressurs og inviteres til å delta i fellesskapets aktiviteter.
- De eldste skal ha tilbud om besøk og sosial kontakt gjennom f.eks. eldre som ressurs
- Etablere aktivitetstilbud for å forebygge utenforskap.

Verdig alderdom

Å satse på rehabilitering i hjemmet, er en forutsetning for å bygge opp tilstrekkelig kapasitet i omsorgstrappen. Institusjons- og omsorgsplasser må bygges på en måte som i størst mulig grad ivaretar beboernes verdighet og råderett over egen hverdag og skaper en følelse av et hjem.

Hábmera-Hamarøy Krf vil:

- Bygge kapasitet i omsorgstrappen slik at flere kan bo hjemme lengre

- At alle som har behov skal gis opplæring/veiledning i hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering
- Tilrettelegge for at det bygges boliger og «seniortun», der beboerne kan benytte seg av fellesfunksjoner.
- Tilrettelegge for at alle eldre skal ha et tilbud om samtaler om åndelige og eksistensielle spørsmål, og få mulighet til å utøve sin tro tilpasset egne forutsetninger.
- Styrke demensomsorgen ved å tilby dagtilbud for hjemmeboende og spesiell tilpasning i institusjon

Kommunale helsetjenester

KrF mener at større fagmiljøer med integrerte spesialisthelsetjenester vil stimulere til trivsel og faglig videreutvikling av helsepersonell. Vi vil jobbe for å samle fagmiljøer i felles lokaliteter. En samling av fagmiljøer vil ha stor effekt for rekruttering.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Bygge helsetjenester til den lulesamiske pasienten både språklig og kulturelt
- Jobbe for at det sette fokus på kvinnehelse gjennom systematisk forskning

Styrke folkehelsen

Helsefremmende valg skal gjøres enkle, rimelige og lett tilgjengelige for innbyggerne

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Tilrettelegge for friluftsliv og annen fysisk aktivitet, særlig for eldre
- Støtte frivilligheten i sosialt, kulturelt og idrettslig arbeid.

Flyktninger og innvandrere

KrF vil vise trygghet og raushet overfor flyktninger. Vi ser alle mennesker, uansett opprinnelse, som en ressurs for lokalsamfunnet og vi vil sørge for at flest mulig kommer tidligst mulig i gode løp med arbeid eller utdanning.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- At flyktninger og innvandrere gis plass i arbeidsliv, fritidsaktiviteter og kultur- og samfunnsliv
- Å invitere næringsliv og alle andre arbeidsgivere til å engasjere alle tilflyttede personer og gi dem en plass i verdiskapningen i samfunnet og en meningsfylt arbeidshverdag.

Kultur

Mangfold er en ressurs. Kulturen skal bidra til å anerkjenne og lære av hverandres kulturer og til å inkludere tilflyttere generelt

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Bidra til å ivareta tradisjonelle, og tilrettelegge for nye kulturaktiviteter i et mangfold.
- At kulturen skal bidra til å styrke lulesamisk identitet, tradisjon og språk.
- Arbeide for at kommunen bidrar med veiledning og ulike virkemidler for kultursektoren.
- Kulturskole, frivillighetsentral, bibliotek og BUA er viktig i kultursatsingen.

Kulturarv

Kulturverdier som språk, utøvende kunst, sosiale skikker, tradisjonelle håndverk, ritualer, kunnskap og ferdigheter knyttet til naturen skal gjøres mer tilgjengelig for innbyggerne og tilreisende. Kulturskatter må tas vare på.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Styrke kunnskapen om de historiske, samiske kulturverdiene som kulturmiljøene representerer, herunder kulturminner
- Ta vare på kirkene våre som unike kulturskatter der vi kan søke stillhet og få åndelig påfyll og hvor vi kan delta i kirkelige handlinger.
- Skape gode forbindelser mellom kulturelle aktiviteter, friluftslivet og kulturmiljøene.
- Jobbe for at det benyttes kulturverdier i markedsføring av kommunen.

Frivillighet

Frivilligheten har en sentral rolle i å skape gode aktiviteter og samhørighet for alle. Bredden av lag og foreninger som leverer kultur og aktivitet til innbyggerne er svært verdifull.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Støtte initiativ til å etablere flerbrukshall på Drag.
- Støtte lag og foreninger som arbeider for idrett og friluftaktiviteter.
- Støtte initiativ om tilbud innen fysisk aktivitet til alle aldersgrupper

Bruk av naturen

KrF mener at natur, miljø og klima er prioritert for at vi skal bidra til flere, globalt nødvendige utviklinger, og samtidig ta vare på ressursgrunnet og naturmangfoldet. Mange av oss har et sterkt eieforhold til naturen, kulturlandskapet og høsting av naturen. Naturen er den største fritidsarenaen og har betydning for helse og livskvalitet. Anerkjenn

bierggim, det lulesamiske begrepet for overlevelsessevne og levekraft, som en nedarvet samisk sjølbergingsstradisjon.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Fremme lulesamisk tradisjonskunnskap innen duodje og mat.
- Støtte og tilrettelegge for lokale aktører innen samiske næringer som duodje, mattradisjoner og reiseliv.
- Bruke naturen uten å sette varige spor
- Høste av naturen gjennom jakt, fiske, sanking, vedhogst og annen tradisjonell bruk av ressursene i skog og mark.

Fornybar energiproduksjon og naturressurser

Videreutvikle og effektivisere vannkraft. Undersøke muligheter knyttet til produksjon av solenergi, bioenergi og andre teknologier innen klimavennlig energiproduksjon.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Støtte tiltak som gir mer effekt ut av allerede utbygde vannkraftanlegg
- Ikke støtte videre utbygging av vindkraft til lands.
- At utvinning av mineraler ikke skal skje på bekostning av andre næringer som f.eks. reindrift

Samferdsel, kommunikasjon og infrastruktur

Vi vil ha transportløsninger og infrastruktur som gjør det mulig å drifte og holde kommunen samlet som en geografisk, kulturell og næringsmessig enhet.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Styrke kommunikasjonene til/fra kommunen og internt i kommunen
- Opprettholde og videreutvikle de regionale hurtigbåtrutene generelt, og de lokale anløpene spesielt.
- Engasjere seg i og påvirke utviklingen av regionale og nasjonale transportplaner.
- Støtte arbeidet for helårs ferge Skutvik-Svolvær.
- Arbeide for at
 - alle innbyggere får tilfredsstillende mobildekning og nettjenester.
 - Ulvsvåg sikres en tilfredsstillende vannforsyning
 - veien Drag-Helland og strekningen Drag-E6 får gang og sykkelvei
 - innbyggere i Musken skal kunne reise gratis med hurtigbåten, samt kunne sende og motta gods til en mere normal fraktpris enn dagens.
 - alle innbyggere kan benytte skolebussruter
 - fergeavganger Lødingen-Bognes er tilpasset flyruter til/fra Evenes flyplass

Steds- og boligutvikling

Stedsutvikling er viktig for å gjøre tettstedene i kommunen mer attraktive for innbyggerne og tilflyttere. Stedsutvikling styrker livskvalitet, nærhet mellom mennesker, trivsel og livsutfoldelse.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Satse på stedsutvikling der man engasjerer både næringslivet, innbyggere, samt lag og foreninger i den lokale samfunnsutviklingen
- Støtte etablering av møteplasser for barn og unge.
- Støtte grendehus, samfunnshus og andre ikke-kommersielle møteplasser
- At bygder skal kunne være representert overfor kommunen og andre

Næringsutvikling

Klimaendringene, det grønne skiftet, alminnelig velstandsøkning på jorden og den globale befolkningsveksten åpner for helt nye næringsmuligheter. Naturressursene våre er relevante i mange forskjellige verdikjeder, samtidig som vi behøver arbeidsplassene for å videreutvikle lokalsamfunnet vårt.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- At hele kommunen skal være i virkeområdet for tilskudd til samisk næringsutvikling (STN).
- At kommuneplanens arealdel rulleres jevnlig for å sikre at arealer gjøres tilgjengelig for næringer, bedrifter og infrastruktur og at vi bevarer friområder.
- Opprette kontor- og studiefellesskap for fjernarbeidere, fjernstudenter og kunnskapsbedrifter.

Primærnæringer og sjømat

Primærnæringer som fiskeri, reindrift og landbruk er viktige næringer for produksjon av lokal mat, skape lokale arbeidsplasser, ta vare på og hindre gjengroing av kulturlandskap. I vår kommune står det mye skog som ikke utnyttes. Tilgang på råstoff for foredling av fisk oppleves som et problem.

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- Fortsatt ha utvikling av sjømatproduksjon (tradisjonelle fiskerier og havbruk)
- Arbeide for mere foredling av sjømat i kommunen.
- Motivere ungdom til karrierer innenfor fiskeriene.
- Støtte kjøtt- og melkeproduksjon samt andre landbruksprodukter
- Ha en bedre utnyttelse av skogressursene som f.eks. bruk av trevirke i energiproduksjon.

Reiseliv

Hábmera-Hamarøy KrF vil:

- At reiselivet skal utvikles med gode sammenhenger mellom kultur, kulturmiljøer, lokal mat- og naturopplevelser.